SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	24/7904
Dok.nr:	25/19300
Arkiv:	FA-M60
Saksbehandler:	Brynjulv Øverby
Dato:	13.06.2025

Forskrift om renovasjon for husholdningsavfall

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 062/25	Kommunestyret	23.06.2025

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Med hjemmel i Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensinger og om avfall (forurensningsloven) § 30, § 33, § 34, § 37, § 79, § 83 og § 85 vedtar kommunestyret "Forskrift om renovasjon for husholdningsavfall i Sortland kommune".
2. Forskriften har virkning fra den dato samtlige kommuner som er omfattet av forskriften har vedtatt denne.
3. Forskriften erstatter forskrift fra 2004 - Forskrift for innsamling av husholdningsavfall og slam i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.

Kommunestyret behandling - 23.06.2025 - PS-062/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Tilleggsforslag fra Senterpartiet, foreslått av Elisabeth Reinsnes, Senterpartiet

Nye og kostbare avgifter for hytterenovasjon skal behandles i kommunestyre.

Tilleggsforslag H & Frp, foreslått av Roar Wessel-Olsen, Høyre

Tilleggsforslag

Kommunestyret ber styret i Reno Vest IKS ta stilling til følgende innspill;

Pkt 4.2 i forskrift om renovasjon for husholdninsavfall bes revidert slik at det ikke lenger er selskapet som avgjør hvor mange gebyrer en husholdning skal ha.

Sortland kommune er bekymret for den økonomiske risikoen for Reno-Vest IKS og eierkommunene med å være eier i Rå Biopark AS. Selskapet står foran svært store investeringsbeslutninger i nær fremtid. Styret bes derfor om å vurdere å redusere den økonomiske risikoen for Reno Vest IKS og

eierkommunene. I dette ligger også en vurdering av alternativ til å være eier i Rå Biopark AS for eksempel det å være kunde og kjøpe tjenesten. Videre en redegjørelse for vurdering av lokale/regionale alternativer for levering av matavfall fra husholdninger.

Sortland kommune ber Reno-Vest IKS ta initiativ til å utvikle og etablere infrastruktur som støtter opp under bærekraftig reiselivsforvaltning, med særlig vekt på håndtering av avfall fra turister og bobilturister i Vesterålen. Det er et betydelig og økende volum av reisende til regionen, og det er behov for løsninger som fremmer ryddige og miljøvennlige reiseopplevelser.
Videre bestilles det at Reno-Vest IKS legger til rette for at privatpersoner og næringsliv i større grad kan hente ut materialer og gjenstander til gjenbruk fra avfallsmottakene. Dette bør organiseres på en trygg og effektiv måte, i tråd med gjeldende regelverk og HMS-krav, og bidra til økt sirkulær ressursutnyttelse i regionen.

Sortland kommune ber også om at Reno-Vest IKS inngår samarbeid med arbeidsinkluderingsbedrifter, for eksempel Sortland Arbeidssenter AS, med sikte på at virksomheten kan være en arena for blant annet VTA-plasser (varig tilrettelagt arbeid). Dette vil bidra til sosial bærekraft og styrke selskapets rolle som samfunnsaktør.

Representanter fratrådte i forbindelse med habilitetsvurdering jfr. . fvl. § 6.2 første og/eller andre ledd, av representantene Roar Wessel Olsen (H), Ellen Davidsen (H) og Ragnhild Ovesen (SP):

- Roar Wessel Olsen (H) ble enstemmig erklært habil
- Ellen Davidsen (H) ble enstemmig erklært habil
- Ragnhild Ovesen (SP) ble enstemmig erklært habil

Innstillingen ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).

Fremlagte forslag fra H:

- Første avsnitt - ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).
- Andre avsnitt - ble enstemmig vedtatt med 23 stemmer mot 4 stemmer.
- Tredje avsnitt - ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).
- Fjerde avsnitt - ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).
- Som femte avsnitt (forslag fra SP) - ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).

Kommunestyret PS - 062/25 VEDTAK:

1. Med hjemmel i Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensinger og om avfall (forurensningsloven) § 30, § 33, § 34, § 37, § 79, § 83 og § 85 vedtar kommunestyret “Forskrift om renovasjon for husholdningsavfall i Sortland kommune”.
2. Forskriften har virkning fra den dato samtlige kommuner som er omfattet av forskriften har vedtatt denne.
3. Forskriften erstatter forskrift fra 2004 - Forskrift for innsamling av husholdningsavfall og slam i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes

Kommunestyret ber styret i Reno Vest IKS ta stilling til følgende innspill;

Pkt 4.2 i forskrift om renovasjon for husholdninsavfall bes revidert slik at det ikke lenger er selskapet

som avgjør hvor mange gebyrer en husholdning skal ha.

Sortland kommune er bekymret for den økonomiske risikoen for Reno-Vest IKS og eierkommunene med å være eier i Rå Biopark AS. Selskapet står foran svært store investeringsbeslutninger i nær fremtid. Styret bes derfor om å vurdere å redusere den økonomiske risikoen for Reno Vest IKS og eierkommunene. I dette ligger også en vurdering av alternativ til å være eier i Rå Biopark AS for eksempel det å være kunde og kjøpe tjenesten. Videre en redegjørelse for vurdering av lokale/regionale alternativer for levering av matavfall fra husholdninger.

Sortland kommune ber Reno-Vest IKS ta initiativ til å utvikle og etablere infrastruktur som støtter opp under bærekraftig reiselivsforvaltning, med særlig vekt på håndtering av avfall fra turister og bobilturister i Vesterålen. Det er et betydelig og økende volum av reisende til regionen, og det er behov for løsninger som fremmer ryddige og miljøvennlige reiseopplevelser.
Videre bestilles det at Reno-Vest IKS legger til rette for at privatpersoner og næringsliv i større grad kan hente ut materialer og gjenstander til gjenbruk fra avfallsmottakene. Dette bør organiseres på en trygg og effektiv måte, i tråd med gjeldende regelverk og HMS-krav, og bidra til økt sirkulær ressursutnyttelse i regionen.

Sortland kommune ber også om at Reno-Vest IKS inngår samarbeid med arbeidsinkluderingsbedrifter, for eksempel Sortland Arbeidssenter AS, med sikte på at virksomheten kan være en arena for blant annet VTA-plasser (varig tilrettelagt arbeid). Dette vil bidra til sosial bærekraft og styrke selskapets rolle som samfunnsaktør.

Nye og kostbare avgifter for hytterenovasjon skal behandles i kommunestyre.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Gjeldende forskrift fra 2004 om innsamling av husholdningsavfall og slam er utdatert, og ny forskrift utviklet. Det har vært gjennomført høring basert på det innspillet som kom til den enkelte eierkommune i Reno-Vest IKS fra representantskapet.

Ny forskrift er nå klar for sluttbehandling og godkjenning av eierkommunenes kommunestyrer.

FAKTA I SAKEN
Forslag til ny "Forskrift om renovasjon for husholdningsavfall i Sortland kommune" har vært på høring med høringsfrist 14.mars. Reno-Vest har gjennomført høringsprosessen, herunder behandling av innspill, på vegene av eierkommunene.

En rekke innspill har kommet inn til Reno-Vest eller eierkommunene, herunder høringsinnspill fra Sortland formannskap som ble behandlet i f-sak 040/25 den 18.03.25. Innspillene er først gjennomgått i Reno-Vest, og så av KS-advokater.

En stor del av innspillene omhandler renovasjon på hytter og fritidsboliger, noe som ikke er et nytt tema i de nye forskriftene, men som likevel er et tema mange hytteeiere er opptatt av. Noen innspill er sendt inn på vegne av hyttefelt eller flere hytteeiere. Det er også enkeltpersoner og noen kommuner som har gitt innspill.

Det har også kommet innspill for å tydeliggjøre begrep og utøvelse av forskriftene. Samtlige innspill er vurdert av Reno-Vest, og de anbefalinger til endringer som er gitt fra KS advokatene er innarbeidet i det endelige forslaget til forskrift om renovasjon for husholdningsavfall i Øksnes kommune.

Nye forslag til forskrifter ble behandlet av representantskapet i Reno-Vest 25.04.25, og representantskapet fattet følgende vedtak:

1. Representantskapet anbefaler at ny Forskrift om renovasjon for husholdningsavfall og ny Forskrift om tømming av slamanlegg vedtas.
2. De to nye forskriftene erstatter forskrift fra 2004, Forskrift for innsamling av husholdningsavfall og slam i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.
3. Den delen av forskriften som omfatter hytterenovasjon iverksettes ikke før det foreligger eget reglement og gebyrregulativ vedtatt av representantskapet.

Forskriften skal sikre forsvarlig håndtering av husholdningsavfall i tråd med krav til klima, miljø, helse, sikkerhet og økonomi. Den skal sikre renovasjon som samfunnskritisk infrastruktur, bidra til at kommunen oppfyller lovpålagte forpliktelser og egne mål, samt fremme sirkulærøkonomi gjennom økt gjenvinning og redusert restavfall.

Reno-Vest har vurdert at endringene ikke er så store at det er behov for ny høringsrunde.

Når nye forskrifter er vedtatt i kommunene kan Reno-Vest utarbeide interne retningslinjer. Disse vil ta med mange av de forbedringsforslagene som har kommet i innspillene, men som ikke naturlig hører til i forskriftene.

For å sikre likebehandling av dem som omfattes av forskriften, vil det ifølge Reno-Vest være av stor betydning at vedtakene er likelydende. Et interkommunalt klageorgan ble i 2024 oppnevnt til å håndtere klagebehandling på enkeltvedtak, og skal utfylle Reno-Vest sin håndhevelse av nye forskrifter.

VURDERING

Personalmessige forhold

Anses ikke relevant i denne sak.

Økonomiske forhold
Husholdningsavfall berører abonnentenes økonomi; selvkost. Kommunens økonomi er ikke direkte berørt.

Folkehelse
Folkehelseinstituttet (FHI) sier følgende om avfall og helseskader.

Avfall påvirker helsen vår

De forskjellige bestanddelene i avfall kan skade helsen ved at de kan ha uheldige kjemiske egenskaper, ved at de kan avgi stråling, eller at de fører til spredning av bakterier og virus som kan gi sykdom. Direkte helseskader knyttet til avfall og avfallsbehandling kan være vanskelig å påvise.

Det er ikke grunnlag for å hevde at avfall og avfallsbehandling samlet sett fører til betydelige direkte helseproblemer. Utgangspunktet for helse- og forurensningsmyndighetenes innsats på avfallsfronten er risikoen for at store områder kan bli generelt forurenset med problemstoffer. PCB, dioksiner, kadmium og kvikksølv er eksempler på slike stoffer.

Hvor store miljøproblemer avfall fører med seg avhenger av:

- hvor mye avfall som oppstår
- sammensetning av avfallet
- hvor mye avfall som håndteres ulovlig
- hvor mye avfall som går til sluttbehandling
- standarden på anleggene som behandler avfallet

Miljøforurensning knyttet til avfall skyldes blant annet det store innholdet av næringssalter, lekkasje av tungmetaller og klimagasser fra avfallsdeponier, og utslipp av klorerte organiske forbindelser som dannes ved forbrenning under ikke-optimale forhold.

Negative helseeffekter

De forskjellige typene avfall medfører forskjellige typer helseproblemer og -effekter, for eksempel:

- Farlig avfall betyr et særskilt problem ved sitt innhold av potensielt miljø- og helseskadelige stoffer.
- Behandling av husholdningsavfall fører til hyppige belastningsskader blant renholdsarbeiderne, og til mulighet for stikkskader etc.
- Befolkningen kan være plaget av lukt fra avfall som er mellomlagret eller deponert.
- Deponering gir avrenning av forurensende komponenter og avgassing av metan.
- Forbrenning produserer røyk og forurensning som kan bli spredd over store områder.
- Produksjonsavfall båndlegger arealer, og deponering av slikt avfall kommer ofte i konflikt med friluftsinteresser.
- Spesialavfall er den avfallstypen som har potensielt størst betydning for helse.

Hva gjøres for å begrense negative helseeffekter?

Kommunene kan bidra til reduserte helse- og miljøproblemer fra avfall først og fremst ved sitt forebyggende helse- og miljøarbeid. Viktige arbeidsområder er å sikre tilfredsstillende forhold for innsamling, oppbevaring og sluttbehandling av farlig avfall, og å etablere gode systemer for kildesortering av husholdningsavfall. Utarbeidelse av kommunale avfallsplaner spiller en sentral rolle i dette arbeidet.

Behandling av husholdningsavfall er under omforming ved at det satses kraftig på kildesortering og gjenvinningsordninger. Andelen som ble sendt til materialgjenvinning har økt noe i perioden 2016 til 2019, og i 2019 ble cirka 40 prosent av avfallet gjenvunnet. Ordningene som innføres varierer fra kommune til kommune. Kommunale myndigheter har ofte meget god kompetanse både på de tekniske og hygieniske sidene av behandling av husholdningsavfall.

Miljøvernmyndighetene i Norge og i Europa for øvrig intensiverer arbeidet med spesialavfall. En sterkere innsats er også ventet når det gjelder avfall til avløp. Helse- og miljøproblemer fra spesialavfall som spres til vann og luft er ofte av global karakter. Dette stiller store krav til lokale myndigheters innsats for å motivere forbrukere og næringsliv, slik at man kan oppnå en mer fullstendig innsamling av spesialavfallet enn det som er tilfellet i dag. For lokale myndigheter blir oppgaven å legge til rette for gode innsamlingsordninger for spesialavfall.

Kilde: FHI - Generelt om avfall

Klima-, miljø- og naturforhold
Gode ordninger for innsamling av husholdningsavfall er viktig for å unngå at avfall kommer på avveie og ender i naturen. Avfall som ikke hentes og/eller leveres til godkjent mottak kan medføre forurensing og skade miljøet og dyrelivet på land og i hav. Om avfall ikke samles inn kan dette forringe nærmiljøet.

KONKLUSJON
Nye forskrifter tilrås vedtatt slik de fremstår i saken og vedlegg til denne.

Vedlegg:
Protokoll Representantskapsmøte 25.04.25
Endelig forslag etter høring - Forskrift om husholdsavfall i xxxxxx kommune